

V
B
C
15027

Sejm czteroletni. Tom I.

Mowy, ustawy i pisma z r. 1788 – 1789.

R. 1788.

1.) Ankwicz Józef 1. 27/X 1788.
2.) Branicki Ksawery 2. 23/X 1788.
3.) Brzostowski Michał 3. 27/X. 1788.
4.) Bzowski Hiacynt 4. 19/VIII 1788.
5.) Chomiński Franciszek 5. s. d. 1788.
6.) Czacki Michał 6. 23/III. 1788. 7. 15/XI 1788.
7.) Czartoryski Adam 8. – s. d. 1788.
8.) Górski Stan. August 9. – 24/X 1788.
9.) Krasiński Jan 10. – 22/IX 1788. 11. 4/XII. 1788. 12. s. d. 1788.
10.) Kublicki 13. – 15/XI 1788. 14. s. d. 1788
11.) List przytomnego na sejmie arbitra 15. 4/XI 1788.
12.) Odezwa wolnego obywatela 16. s. d. [1788]
13.) Poniatowski Michał prym. 17. – 27/X. 1788.
14.) Potocki Franciszek Piotr 18. 17/X 1788.
15.) Potocki Stanisław 19. – 27/X. 1788.; 20. 5/XI 88.; 21. 24/XI. 88.
16.) Projekt. podatk. dla powiększenia wł. krajowych 22. s. d 88
17.) " do konstytucyi (m. Kalisz.) 23. s. d. [1788]
18.) Prośba kahału kazimierskiego do króla i stanów. 24. s. d. [1788]
19.) " szlachty we wsiach Tucznej i Hoszczy 25. s. d [1788]
20.) Raczyński Kazimierz 26. 24/X 1788.
21.) Radziszewski Michał 27. 3/XI 88
22.) Reprezentacya do J. K. Mci przez Marszałków konf. 28. 2/XI 88
23.) Sapieha Kazimierz 29. 8/X. 88
24.) Sokołowski Serafin 30. 27/X 88.
25.) Stanisław August 31. a 7/IX 88 b.) 6/XI c) 6/XI odm. wyd.
26.) Starostwa i królewszczyzny [ustawa] 32. s. d [1788.]

27.) Stroynowski Waleryan 33. 14/XI 88. 34. 25/X. 88
28.) Suchodolski Wojciech 35. 7/X 88; 36. 11/XII. 88 67. 16/II 89
45. 3/XI 88 68. 10/III. 89. 69. 4/VIII 89
29.) Suchorzewski Jan 37. 8/X 88,
30.) Szembek Krzysztof bp. 38. 27/X. 1788.; 39. 13/XII 88; 40 15/XI. 88
31.) Zabiełło Szymon 41. 3/XI. 88; 42. 24/X 88
32.) Zaleski 43. ~~s~~ s. d. [1788]
33.) Załuski Teofil kr. 44. 27/X 88; 46. 19/XII 88

Rok. 1789

34.) Butrymowicz Mateusz: Reforma żydów 47. s. d.
35.) Chromiński Kazimierz: Wyłuszczenie praw żydów w Warszawie. 48.
36.) Czetwertyński Janusz 49. 31/III.
37.) Krasiński Adam bp. 50. 28/VIII.
38.) Lustracya dymów i podanie ludności 51. 22/VI.
39.) Ożarowski Piotr 52. 30/I; 53. 15/I.
40.) Poniński Adam: [Pozwy przed sąd sejm.] 54. 26/VIII. M. 55. 29/VIII.
41.) Prawa względem ofiary na powiększenie sił kraj 56. 4/IV.
42.) Prosby m. Krakowa 57. 58. 59. 60. 61. 62.
43.) ~~Uwa~~ Sposób dawania rekrutów w Koronie i W. X. Lit. 63. 7/XII.
44.) Suplika gromady Starostwa Młodziszyńskiego 70. 8/X.
45.) Turski Wojciech 71. 29/VIII.
46.) Uwagi nad prosbą żydów do Stanów 72.
47.) " [w sprawie oddalenia stanu wojsk. od przywileja obywatelstwa w Polsce 73. s. d 1789.
48.) Wielogłowski Józef 74. 12/I.

GŁOS 71

JASNIE WIELMOZNEGO JEGOMOSCI PANA

JOZEFA 74.

WIELOGŁOWSKIEGO

STAROSTY OLSZANSKIEGO

POSŁA z WOIEWODZTWA KRAKOWSKIEGO

NA SESSYI SEYMOWEY DNIA 12. STYCZNIA 1789.

MIANY.

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY!

PRZESWIETNE RZPLTEY SKONFEDEROWANE STANY!

Milczeć raczey, niż mówić na Seymie teraznieyszym przedsięwziąłem ustępuiąc darem wymowy zdatnością i doświadczeniem mnie przewyższaiącym Kolegom. Lecz czuć krzywdę Kraiu swoiego Obywatelowi, a w milczeniu zostawać, martwą mieć trzeba Duszę. Widzieć ustawiczne utraty i niebespieczeństwa na Kray dążące, i zaniedbać starania zapobieżenia i odwrócenia onych, iest to chcieć dobrowolnie do zguby przyprowadzić Narod.

Nie dopomnieć się Posłowi na Seymie i zwłasnego przekonania, i z obowiązku Instrukcyą włożonego o ratunek śpieszny Oyczyzny, byłoby przewinieniem i skazą Cnoty Obywatelskiey.

Temi ia tknięty pobudkami głos zabrałem, abym się wywiązał z obowiązkow, które na mnie włożyli Obywatele Woiewództwa moiego i dopełnił zlecenia w Instrukcyi umieszczone.

Przeistoczony Seym wolny w związek Konfederacyi Trzy Aktem swoim zaradzenia przepisał Artykuły. Powiększenie Woyska, ustanowienie Podatkow, i poprawę sądowości.

O Seymie pamiętny! który na wstępie decydowania pierwszego Artykułu, wycisnąłeś łzy łaskawego Króla z ukontentowania ustanowionego Sta Tysiącznego Woyska, i napełniłeś radością całą Publiczność, nadzieią postawienia w inney Konsyderacyi Narodu, i oraz wybicia się z więzow niewoli dotąd z żalem Kray uciskaiących.

Wynikła z tego zrzódła kwestya? kto ma tym urządzać Woyskiem, natychmiast zostało rozwiązaną ustanowieniem nad tymże Kommissyi Woyskowey. Pozwol Nayiaśnieyszy Panie, i Prześwietne Stany oświecić się? co iest ieszcze przeszkodą przystąpienia do ułożenia Etatu Woyska i decydowania Podatkow? moim rozumieniem nie omylnym, iż zarzucenie Laski ubocznemi Proiektami, które ieden drugi zatłumiaiąc, żadnemu do decyzyi poyść niedozwalamy.

Przebog, pomnieymy, iż zapał Woyny Mocarstw Sąsiedzkich dosiągnąć Nas mogący, a żadną nie zasilonych mocą o ostatnią przyprawić Nas może zgubę.

Nie

Nie zatrudniamy się więc innemi materyami, zwróćmy się do zamiaru Naszego, słuchaymy Głosow współ-braci Naszych po Prowincyach pozostałych, iż nieprzestannie o stratę czasu na Nas narzekaiąc, nalegaią o wsparcie czyli wzmocnienie Granic Rzpltey.

Stanowmy więc Podatki na opłacenie żołdu ustanowionemu Woysku ninieyszym Prawem, szukaymy z wszelkich zrzódeł dochodow Publicznych bez parcyalności, a resztuiące i niedostarczaiące quantum dozwolił współ-Obywatel, z miłości własney spokoyności, i Kraiu swoiego, wypracowanym zastąpić maiątkiem, tę iednę chcąc uzyskać dla siebie i potomkow swoich korzyść, iż wolny Polak podległym niewoli, aby nie został.

Nayiaśnieyszy Panie! Wszak dziełem Dobrego Króla iest troskliwość o Dobro Kraiu, Rządom swoim powierzonego, powinnością Poddanych niesskażona ku swemu Monarsze wierność i wdzięczność.

Te to dwa obowiązki tym mocniey na sercu Obywatela wyryte im mu iest właściwsza przez przyrodzenie miłość konserwacyi własney.

Zasiliłeś Miłościwy Królu na Prowincyach pozostałych Obywateli słodką nadzieią, w łaskawych Twoich wyczytaną Głosach. Iż pierwszy w tych kończyć raczyłeś słowach: *ut bene sit Patriæ.* Przekonałeś powtórnym Narod wyrzeczeniem, o przywiązaniu Swoim do Niego tym zapewniaiąc hasłem, że Narod z Królem, a Król z Narodem.

Na tych to odgłosach wsparci współ-bracia Nasi, niosą w Ofiarę części maiątkow swoich, chcąc niezwłocznie mieć powiększenie Woyska dla podniesienia sławy Panowania Twoiego Miłościwy Królu, i dla ocalenia wolności Obywatelskiey.

Zwracam więc moy Głos do Was JW. i JO. Marszałkowie Konfederacyi, niosąc nayusilnieysze prozby, abyście Stan Rycerski do uspieszenia materyi Podatkowania zachęcali. Do Ciebie zaś JW. Marszałku Seymowy, iako Obywatel Koronny, te czynię oświadczenia, zaręczaiąc Ci serc Naszych powolność w tym zaufaniu, iż nieposzlakowaną na funkcyach sprawowanych przekonałeś Nas chcą, dobrym będąc Obywatelem, sprawiedliwym Sędzią; i ukochanym być umiesz Marszałkiem.

Nayiaśnieyszy Królu i Prześwietne Stany, raczcie darować pomylnym może wyrazom moim, a pozwolcie na tym moim zostać przekonaniu, iż dopotąd z mieysca moiego na mocy Instrukcyi, do żadney nie przystąpię materyi, dopókąd Etat Woyska i Podatki decydowane nie będą, bo całą szczęśliwość Kraiu na wystawieniu Sto Tysięcznego Woyska zasadzam, a przy takowych siłach, Rząd wewnętrzny łatwiey ustanowionym lub polepszonym być sądzę.

Dozwolisz Miłościwy Królu, i Prześwietne Stany tę pozostałych w domach Braci uspokoić troskliwość, którą tak boiaźń wiszącey nad Niemi Klęski; iakoteż pragnienie na zawsze wolnego oddechu w nieprzeyzrzaną w obronie zaczepiaiącemu Sasiadowi wprowadzić może rozpacz, i nie uleczone dla Kraiu z ciągnąć konsekwencye.

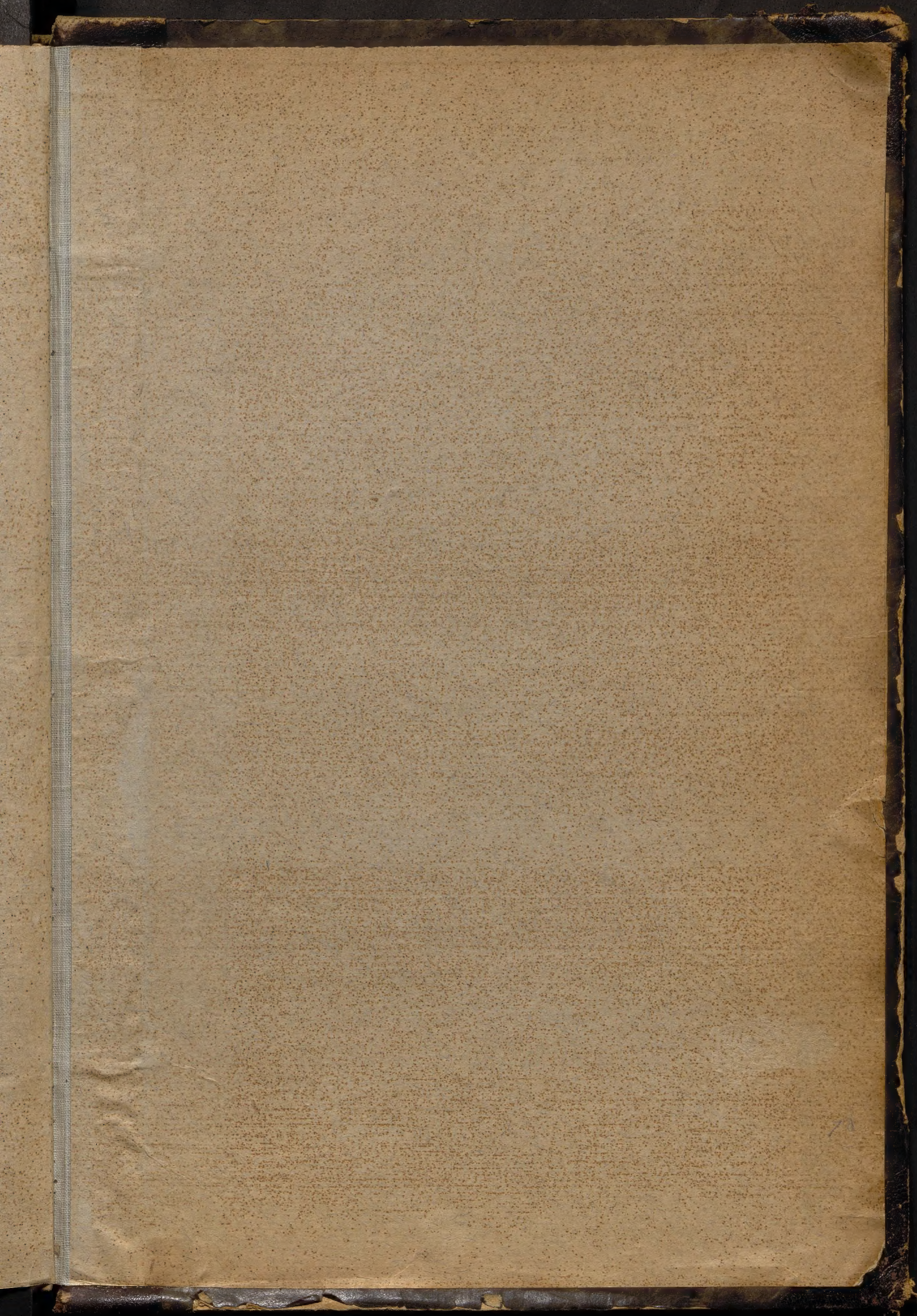
Słyszałem tu w tey Swiątni Głos godnego i gorliwego Senatora JW. Woiewody Sieradzkiego deklaruiącego podać Proiekt tak powracaiący podług Praw dawnych popisy po Woiewództwach, iakoteż ustanawiaiący Milicye, który Proiekt, ieżeli iest u Laski, aby był przeczytany i z szacunku sentymentow podaiącego, i z mocy Instrukcyi doprasżam się.

Te więc myślenia moiego reflexye składam pod Decyzyą Skonfederowanych Stanow; z tym oświadczeniem, iż sumiennie pełniąc moię Instrucyą, na żadną materyą pierwey, prócz Etatu i Podatkow, dycydowania nie pozwalam.

---

w WARSZAWIE

w Drukarni Nadwor: Jego Królewskiey Mości, i P. K. E. N.

SEJM
CZTEROLETNI
MOWY USTAWY
I PISMA

I

1788-89